

Nr	Ärende	Beteckning
1	Upprop	
2	Val av justerare	
3	Fastställande av dagordning	
4	Tema: BSFT - kort strategisk familjeterapi	
5	Kvalitetsberättelse 2023	SOCN/2024:65
6	Lex Sarah	
7	Yttrande över motion om nollvision mot vräkning av barnfamiljer	SOCN/2023:52
8	Månadsrapport mars 2024	SOCN/2024:56
9	Rapportering av ej verkställda gynnande beslut	SOCN/2024:58
10	Verksamhetsinformation	
11	Anmälan av delegationsbeslut	
12	Meddelanden	
13	Sekretessärende	Sekretess

Martin Edgélius (M)

Ordförande

Socialförvaltningens kvalitetsberättelse 2023

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden lägger socialförvaltningens kvalitetsberättelse för år 2023 till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen har med grund i socialnämndens fastställda kvalitetsledningssystem upprättat en kvalitetsberättelse för år 2023.

Kvalitetsberättelsens syfte är att ge en årlig rapportering av förvaltningens kvalitetsledningsarbete utifrån socialnämndens kvalitetsledningssystem.

Kvalitetsledningssystemet i sin tur regleras av Socialstyrelsens föreskrift gällande Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Ärendets handlingar

- Socialförvaltningens kvalitetsberättelse 2023

Lars Carlberg
Utredare

Beslutet skickas till:

Akten

Kvalitetsberättelse

2023

Socialförvaltningen

Dnr:

Datum:

Handläggare: Lars Carlberg

Sammanfattning

Socialförvaltningen ska årligen sammanfatta det systematiska förbättringsarbetet enligt SOSFS 2011:9 i en *kvalitetsberättelse*. SOSFS 2011:9 berör den lagstadgade skyldigheten för verksamheten att följa ett kvalitetsledningssystem och den dokumentationsskyldighet som finns kring förbättringsarbetet. Kvalitetsberättelsen beskriver kvalitetsarbetet på en förvaltningsövergripande nivå. Kvalitetsberättelsen ska ge svar på hur det systematiska och fortlöpande kvalitetsarbetet bedrivits under året, vilka åtgärder som vidtagits, vilka resultat som uppnåtts samt vilka förbättringsområden som uppmärksammats.

Under 2023 har prioriterade områden bland annat varit att säkerställa kvalitet i när det gäller utformningen av utredningar och beslutsunderlag. Arbetet med avvikelsehantering och utredningar kring missförhållanden (lex Sarah) har återigen börjat lyftas fram. Nya metoder för att utreda och arbeta med barn- och familjer, samt IT-stöd inom beroendevården, har införts. Kartläggning av alla processer inom förvaltningen fortgår, och detta är nära kopplat till en översyn och upprepning av verksamhetssystem vad gäller bland annat behörigheter och utformningar av mallar och beslutsformer.

Egenkontroller i olika former både på individ-, grupp- och förvaltningsnivå är ett ständigt pågående arbete. Under 2023 har stort arbete lagts på genomförandet av brukarundersökningen inom individ och familjeomsorgen, vilket lett till väldigt goda svarsfrekvenser och signaler om goda resultat. Genomlysningar av olika verksamheter har genomförts eller pågår, i syfte att se hur förvaltningens arbete kan genomföras ännu mer effektivt och anpassat till förändrade förutsättningar i samhället.

Innehåll

Sammanfattning	2
Innehåll	3
Socialförvaltningens ledningssystem för kvalitet	4
Styrdokumentet för kvalitetsledningssystem.....	4
Socialnämndens definition av begreppet kvalitet	5
Införande av SOSFS-modul i Hypergene.....	5
Kvalitetsarbete under året	5
Processkartläggning och processutveckling i 2c8.....	5
Evidensbaserad praktik, metoder och insatser.....	6
"Signs of safety" som ett arbetssätt i verksamheterna	6
Previct – digitalt verktyg inom beroendevården	6
Avdelningen Verksamhets- och ledningsstöd	7
Kvalitet i samverkan – hyresvärdar.....	7
Säkerställa kvalitet i utredningar	7
Översyn av riktlinjer och rutiner	7
Registrering och hantering av interna avvikelser	8
Rapporteringsskyldigheten enligt lex Sarah.....	9
Egenkontroll och undersökningar	9
Förbättringsområden för kommande år.....	10

Socialförvaltningens ledningssystem för kvalitet

Enligt Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9, kap 7 § 1, bör den som bedriver socialtjänst (SoL) eller verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) varje år upprätta en sammanhållen kvalitetsberättelse. Socialförvaltningen sammanfattar därför årligen det systematiska förbättringsarbetet. SOSFS 2011:9 berör den lagstadgade skyldigheten för verksamheten att följa ett kvalitetsledningssystem och den dokumentationsskyldighet som finns kring förbättringsarbetet.

Varför ett ledningssystem för kvalitet?

Kvalitetsledningssystemet används för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Ledningssystemet ska:

- Vara anpassat till verksamhetens inriktning och omfattning.
- Bestå av de processer och rutiner som behövs i verksamheten för att säkra verksamhetens kvalitet.
- Stödja verksamhetens arbete med att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten.
- Koppla ihop styrning med det vardagliga arbetet.
- Vara ledningens och verksamhetens verktyg för att bibehålla kvalitet i arbetet samt lägga grunden för en lärande organisation.
- Skapa systematik och samordning i verksamhetens kvalitetsarbete.
- Skapa värde för dem vi finns till för på det mest effektiva sättet.
- Skapa förutsättningar för att rapportera, utreda, åtgärda och förebygga händelser som kan leda till missförhållanden eller andra avvikelser.

Styrdokumentet för kvalitetsledningssystem

Dokumentet innehåller socialförvaltningens organisation, definition av kvalitetsbegreppet, ledningssystemets grundläggande uppbyggnad samt vad det innebär. Dokumentet omfattar även ansvar och roller, personalens medverkan i kvalitetsarbete och förbättringshjulet (planera, genomföra, följa upp och förbättra). Styrdokumentet reviderades senast 2018 och är i behov av uppdatering. Även om dokumentet inte är fullständigt uppdaterat så rör detta i första hand organisationsbeskrivningen utifrån organisationsförändringar som gjort sedan dess. Alla de grundläggande bitarna finns på plats, och ett löpande arbete med ledningssystemet för kvalitet står inte och faller med exakta formuleringar i styrdokumentet. Styrdokumentet kommer att uppdateras i samband med sammanslagningen mellan socialförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen under 2024 – 2025. Sammanslagningen förväntas innebära förändringar i organisationen som även påverkar ledningssystemet för kvalitet.

Socialnämndens definition av begreppet kvalitet

I socialförvaltningens kvalitetssystem finns en definition som togs av socialnämnden 2018.

”Kvalitet definieras som uppfyllelse av ställda krav och mål enligt lagar och föreskrifter. Vad som är kvalitet förändras över tid eftersom klienternas behov och förväntningar förändras. Kvalitet kan därför bara förverkligas och säkras i en verksamhet som har förmåga att anpassa sig till klienternas behov utan att avvika från gällande lagar och föreskrifter. Medarbetarnas och chefernas kunskap om lagar och föreskrifter bedöms vara avgörande för allt kvalitetsarbete som sker inom socialnämndens ramar.”

Införande av SOSFS-modul i Hypergene

Införandet av SOSFS-modulen i Hypergene som är planerat till 2024 förväntas att förenkla kvalitetsarbetet med styrning och ledning utifrån ytterligare IT-verktyg.

Kvalitetsarbete under året

Under 2023 har kvalitetsarbetet växlats upp. Särskilt under andra halvan av året, i och med nyrekryteringar inom flera områden. Inom verksamhets- och ledningsstöd, men också utifrån att socionomer och chefer kommit på plats i organisationen där det tidigare funnits vakanser. Tyngden i kvalitetsarbetet för 2023 och framåt under 2024 handlar om förbättringsarbete när det gäller utformningen av utredningar och beslut, processer och metoder. Arbetet tar även hänsyn till förutsättningarna i verksamhetssystemet. Parallellt med detta har också ett arbete inletts med att genomlysna de insatser som erbjuds i verksamheterna, till exempel när det gäller beroendevården, förvaltningens HVB-hem eller metoder som används för barnutredningar. Ett urval av de kvalitetsinsatser som genomförts eller påbörjats under 2023 redovisas nedan.

Processkartläggning och processutveckling i 2c8

Socialförvaltningen jobbar med att införa ett IT-stöd som visualiserar de processer och rutiner som utgör grunden för arbetet. IT-stödet är en hjälp i arbetet med att leda, planera, kontrollera och följa upp verksamheten med syftet ständiga förbättringar och kvalitet. Det synliggör vad som ska ske, när och hur det ska ske. Processerna och rutinerna utgör den viktigaste delen av ledningssystemet (SOSFS 2011:9) för att kunna säkra verksamhetens kvalitet.

Väl fungerande processer och rutiner är avgörande för kvaliteten. Därför är det viktigt att de finns lätt tillgängliga för medarbetarna och fungera i vardagen. Ledningssystemet ska användas både till att visa och tydliggöra hur verksamhetens processer är tänkta att fungera och till att utveckla dem. Alla medarbetare ska ha möjlighet att på ett överskådligt sätt förstå de processer som de ingår i. De visualiserade processerna ska därför finnas tillgängliga på Intranätet eller i SharePoint för samtliga medarbetare inom förvaltningen.

Följsamheten till processer och rutiner säkerställer att alla arbetar på ett likartat sätt så att alla brukare ska få en god vård och omsorg. All personal har ett ansvar för att medverka till att insatserna utförs med god kvalitet.

Arbetet med att visualisera processerna har inledningsvis framför allt handlat om att med hjälp av IT-stödet kartlägga befintliga processer för att sedan kunna identifiera utvecklingsbehov. Visualiserade processer ger förutsättningar att se hela arbetsflöden och hur olika delar påverkar varandra och bidrar till helheten. Processerna och rutinerna utgör den viktigaste delen av ledningssystemet (SOSFS 2011:9) för att kunna säkra verksamhetens kvalitet. IT stödet ska bidra i utvecklingen till en processororienterad verksamhet. Upplevelsen är att arbetet med

processbeskrivning sätter fingret på till exempel olikheter i arbetssätt, och man ser värdet i att arbeta med detta i verksamheterna utifrån effektivitet och rättssäkerhet.

Evidensbaserad praktik, metoder och insatser

"Den som behöver samhällets insatser ska erbjudas hjälp som bygger på bästa tillgängliga kunskap. Målet är att de metoder som socialtjänsten använder ska vara till nytta och aldrig till skada för brukaren." - Socialstyrelsen

"Modellen för evidensbaserad praktik bygger på kunskapskällor som den professionelle väger samman vid val av insats: personens situation och kontextuella omständigheter, personens erfarenheter och önskemål och bästa tillgängliga kunskap." – Kunskapsguiden om evidensbaserad praktik inom socialtjänstlagen

I samband med att den omarbetade socialtjänstlagen träder i kraft under 2025, förväntas krav på Socialtjänsten att utveckla arbetet med evidensbaserad praktik, formulerat som "krav på att all verksamhet i socialtjänsten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet." Evidensbaserad praktik är en sammanvägning mellan vetenskapligt stöd, klinisk erfarenhet, klienternas behov och deras erfarenheter och önskemål. När det gäller evidensbaserad praktik är det alltså inte så enkelt som att bara hänvisa till huruvida det finns forskning som visar på goda effekter eller inte när det gäller en insats. Det finns olika faktorer som spelar in. Men detta förväntade lagkrav kommer ändå att ge en tydlig riktning när det gäller vilka insatser som bör användas, samt även i förlängningen mer tydlighet kring utvärderingar och uppföljningar av insatser, både nationellt och lokalt.

"Signs of safety" som ett arbetssätt i verksamheterna

Under 2023 har arbetsmetoden Signs of Safety implementerats i verksamheterna. Signs of Safety är en erfarenhetsbaserad riskbedömningsmodell, som utgår från kliniskt socialt arbete. Det har på kort tid blivit ett av de vanligaste förhållningssätten inom barn- och ungdomsutredningar som man använder inom många socialtjänster i Sverige. Förhållningssättet utgår ifrån lösningsfokus där samarbetsalliansen mellan socialsekreteraren och familjen är en central förutsättning och där man utforskar och tar hjälp av familjens nätverk.

I Signs of Safety arbetar socialsekreteraren tillsammans med familjen för att skapa en riskanalys för att konkretisera vad som är oron, och därefter utveckla och stärka det som redan fungerar inom familjen. Till skillnad från hur det tidigare har sett ut inom socialtjänstens utredningsarbete då mycket handlat om de problem och risker som finns, går förhållningssättet ut på att identifiera styrkor och resurser hos individer och stärka dem att kunna skapa positiva förändringar i sin situation på egen hand eller med hjälp av sitt nätverk.

Signs of Safety är en del i arbetet med att införa fler metoder som fungerar förebyggande och på hemmaplan, och som även utvärderas kontinuerligt. I och med att metoden används inom många verksamheter, både nationellt och internationellt, finns förväntningar kring att evidensen kring metoden kommer att öka.

Previct – digitalt verktyg inom beroendevården

Under 2023 har man använt ett antal licenser av den digitala plattformen Previct inom den öppna beroendevården på socialförvaltningen. Det rör sig om en app som patienten laddar ner till sin telefon, kopplad till patientens vårdplan samt till alkoholmätare. Patienten utför ett förutbestämt antal nykterhetstester samt gör andra uppgifter utifrån beteendeterapin, och uppmanas att beskriva sitt mående. Personalen kan följa resultaten direkt i verktygets vårdportal. Detta ger bättre underlag till möten och vården i allmänhet, men också möjligheter att tidigare och mer effektivt kunna reagera på förändringar i patientens tillstånd. De

boendepedagoger som arbetar med verktyget har sett nyttan av verktyget för bättre och effektivare samtal och rätt behandlingsinsatser. En mer utförlig utvärdering av verktygets användning i Katrineholm startas under våren 2024.

Enheten Verksamhets- och ledningsstöd

Under 2023 har den tidigare staben och administratörsgruppen slagits samman till en avdelning: verksamhets- och ledningsstöd. Där ingår bland annat verksamhetsutvecklare, controller, jurist, IT-stöd, ekonomiassistent och utredare. Under hösten har enheten blivit fulltalig genom rekryteringar. Syftet med enheten är att tillhandahålla resurser i kvalitetsarbetet.

Kvalitet i samverkan – hyresvärdar

Socialförvaltningen samverkar med externa aktörer inom väldigt många områden. I denna kvalitetsberättelse vill förvaltningen ta tillfället att lyfta fram det inleda arbetet med kommunens hyresvärdar. Under 2023 såg förvaltningens mottagningsenhet inom försörjningsstöd en ökning av antalet nyinflyttade hushåll som sökte bistånd i kommunen. Ett inledande samverkansmöte genomfördes under hösten 2023, där både ett antal hyresvärdar och representanter för olika områden inom förvaltningen deltog. Beslut togs då om att inrikta arbetet mot tre avgränsade mål, bland annat att ta fram enklare kontaktvägar mellan hyresvärdarna och socialförvaltningen, skapa en tydlig samtyckesblankett för informationsutbyte, samt att se över det vräkningsförebyggande arbetet.

Säkerställa kvalitet i utredningar

Under 2023 har arbete påbörjats och till viss del genomförts när det gäller att utveckla hur utredningar och beslutsunderlag utformas, och anpassa det till att ge bästa möjliga underlag för beslut. Utbildningar och träffar kring detta har genomförts både på avdelning vuxen och på barn och ungdom. Arbetet kommer att fortsätta under 2024, bland annat med mer djupgående aktgranskningar inom ramen för internkontrollen, som förväntas kunna ge tydliga underlag för vidare arbete.

Verksamhetens rutiner och arbetssätt

Ett antal styrdokument har reviderats under året, däribland den övergripande riktlinjen för Ekonomiskt bistånd. Arbetet med uppdatering av riktlinjer pågår fortlöpande.

När det gäller alla verksamheter har ett arbete påbörjats under 2023, med en upprepning av dokument och behörigheter i verksamhetssystemet Treserva. Detta arbete är i sin tur kopplat till arbetet med att tydliggöra processer och arbetssätt, för att upplägget i verksamhetssystemet ska överensstämma med det faktiska arbetet, samt nya bestämmelser när det gäller behörighetstilldelning.

Registrering och hantering av interna avvikelser

Synpunkter/klagomål samt avvikelser är viktiga redskap för att få kunskap om hur väl processerna fungerar. I detta avsnitt tas avvikelser upp som rapporterats internt. Det ingår även några avvikelser som inkommit från externa, till exempel från andra myndigheter, och som lagts in för att hanteras i verksamhetssystemet. Att kontrollera eget utfört arbete, identifiera och rapportera fel, brister och avvikelser ska vara en självklar del av det dagliga arbetet. Detta är en

förutsättning för att i nästa led kunna arbeta med förbättringar av processerna. Alla rapporterade avvikelser och missförhållanden (lex Sarah) ska utredas, dokumenteras och avhjälpas eller undanröjas. Åtgärder ska vidtas så att liknande händelser inte inträffar igen i verksamheten.

En förutsättning för medarbetares delaktighet i kvalitetsarbetet är att det finns ett ledarskap som uppmuntrar till avvikelserapportering. När en avvikelse inträffar ska det som har blivit fel åtgärdas så snabbt som möjligt, och en bedömning ska göras om avvikelsernas allvarlighets- och sannolikhetsgrad. För att förebygga att liknande avvikelse inte upprepas ska avvikelser utredas och bakomliggande orsaker kartläggas med utgångspunkt från aktuell process. Dokumentationen sker i förvaltningens digitala avvikelshantering i verksamhetssystemet. Några anställda som inte arbetar i verksamhetssystemet, har möjlighet att rapportera på papper i stället. Dessa avvikelser ska sedan föras in i systemet, för att kunna bearbetas och sparas.

En avvikelse är ett samlingsbegrepp för negativa händelser som inte är förväntade. En avvikelse uppstår om:

- Verksamheten inte når upp till kvalitet, det vill säga inte efterlever krav och mål som finns för verksamheten.
- Medarbetarna inte arbetar i enlighet med beslutade processer och rutiner.

En avvikelse enligt den här definitionen är någonting som påverkar eller riskerar att påverka en *klient* i samband med förvaltningens myndighetsutövning eller utförande av insatser. Om till exempel en handläggare har dåligt bemötande mot en klient, eller om något brister i rättssäkerheten gentemot en klient, rapporteras det här. Däremot ska saker som enbart påverkar personal, till exempel brister i arbetsmiljöförhållanden, inte rapporteras här utan som *tillbud* eller *arbetsskador*. Ibland kan en händelse dock vara föremål för både en arbetsskadeanmälan/tillbud och en avvikelse i verksamhetssystemet.

Antal avvikelser 2023

Rapporterad som avvikelsområde:	Avslutade	Totalt
Klagomål/synpunkt	16	17
Handläggning	11	17
Dokumentation/information	17	20
Fysisk miljö, utrustning och teknik	4	4
Organisation/arbetsrutiner	6	11
Totalt antal avvikelser	55	71

Förvaltningen har uppmärksammat att det finns ett antal oavslutade avvikelser och börjat se över dem. I många fall rör det sig om saker som hade kunnat avslutas i samband med bearbetningen, där det snarast rör sig om en "uppstädning" i systemet, eller där åtgärder och avvikelser kan sammankopplas med övrigt kvalitetsarbete. Verksamheterna själva önskar dock mer information och utbildning kring hur man arbetar med avvikelser, och detta planeras in under 2024. Detta gäller även lex Sarah-lagstiftningen och förfarandet kring missförhållanden.

Åtgärder för avvikelser

När avvikelser bearbetas sätts en eller flera åtgärder i verksamhetssystemet. I samband med att en åtgärd läggs in, särskilt om det rör mer allvarliga händelser, skall den som bearbetar avvikelserna kommentera vad åtgärden innebär och vad den syftar till. Detta för att uppfylla dokumentationsskyldigheten i SOSFS 2011:9, men främst för att det ska vara möjligt att i ett

senare skede kunna sammanställa liknande avvikelser och kunna jobba med övergripande avvikelser vid behov. I nuläget finns det inte så många avvikelser registrerade och bearbetade i systemet. Det gör att det inte är så värdefullt att göra en sammanställningar/översikter för att se eventuella övergripande mönster varken när det gäller händelser eller vilka åtgärder som sätts in och om de leder till goda resultat.

Rapporteringskyldigheten enligt lex Sarah

All personal inom socialförvaltningen har en rapporteringskyldighet enligt lex Sarah. Utredare på förvaltningen utreder lex Sarah-rapporterna. Socialnämnden har delegation att fatta beslut vid allvarliga missförhållanden eller påtaglig risk för allvarligt missförhållande enligt lex Sarah. Utredningen ska avslutas med en bedömning om det inträffade är ett missförhållande eller risk för missförhållande, samt om det är av allvarlig karaktär och i så fall göra en anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) utifrån Socialnämndens beslut. Utredare går igenom eventuella lex Sarah-rapporter från 2023 och dubbelkollar tillsammans med chefer kring om tillräckliga åtgärder genomförts.

Egenkontroll och undersökningar

Syftet med egenkontroll och att genomföra undersökningar är att statistiken ska kunna jämföras med riket inom områden, och över tid, samt vara underlag för verksamhetsutveckling. I detta avsnitt tas några exempel upp på uppgifter från brukar- och enhetsundersökningar. Mer information om nyckeltalen finns att ta del av på Kolada.se, den databas med all statistik som samlas in när det gäller kommunernas verksamheter. Urvalet är baserat dels på några resultatmål inom kommunplanen, dels på vilka nyckeltal för 2023 som finns tillgängliga när kvalitetsberättelsen skrivs.

Nyckeltal	2022	2023	2023 (riket)
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - helhetssyn, andel (%)	92	92	86
Brukarbedömning barn- och ungdomsvård IFO - förbättrad situation, andel (%)	70	96	69
Brukarbedömning ekonomiskt bistånd IFO - förbättrad situation, andel (%)	77	84	78
Brukarbedömning missbruksvård IFO - förbättrad situation, andel (%)	94	96	87

När det gäller brukarundersökningarna inom Individ- och familjeomsorgen för 2023 präglas de av två saker – högt deltagande och bra resultat både jämfört med riket och i många fall jämfört med tidigare år. Särskilt anmärkningsvärt är den goda svarsfrekvensen på barn- och ungdomssidan, inom flera delundersökningar runt 80%. Det förefaller som de som tar emot insatserna också upplever att de leder till en förbättrad situation. Dessa siffror behöver naturligtvis sättas i relation till annan statistik, till exempel när det rör längden på placeringar och kring till personer som har ekonomiskt bistånd under lång tid eller vid många återkommande tillfällen.

Förbättringsområden för kommande år

- Fortsätta utveckla och implementera förvaltningens digitala ledningssystem som visualiserar ledningsprocesser, huvudprocesser och stödprocesser.
- Revidera förvaltningens styrdokument kring kvalitetsledningssystemet för att anpassa till förändrad organisation.
- Fortsätta arbetet med utbildningar kring avvikelshantering och lex Sarah där behov finns.
- Fortsätta arbetet med att analysera och utvärdera insatser och verksamheter, för att skapa bra underlag till verksamhetsutveckling och eventuella förändringar.

Yttrande gällande motion om nollvision mot vräkning av barnfamiljer

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning av ärendet

Vänsterpartiet inkom 2023-05-03 med en motion där man yrkar att kommunen ska införa en *nollvision mot vräkning av barnfamiljer*. Det vräkningsförebyggande arbetet ska stärkas och utvecklas i enlighet med motionens intentioner. I motionen tas även utredningen "Uppsägning av hyresgäster som begått brott" upp, där nu regeringen i slutet av mars 2024 lagt en proposition kring lagändringar utifrån utredningens förslag. Vänsterpartiet menar i sin motion att förslaget strider mot barnkonventionen och mot viktiga rättsprinciper kring att andra inte ska bestraffas för vad en enskild person gjort. Vänsterpartiet tar också upp att även om antalet vräkningar minskat nationellt under 2022, så fördubblades antalet verkställda avhysningar i Katrineholm.

Social- och omsorgsförvaltningen anser att det vräkningsförebyggande arbetet pågår, att det bör vara en del i brottsförebyggande arbete i kommunen, samt att lagförslaget kring åtgärder för tryggare bostadsområden inte påverkar våra befintliga rutiner med att fånga upp familjer som står inför avhysning. Socialförvaltningen verkar för god samverkan med hyresvärdarna, har fungerande rutiner och arbetar förebyggande i varje enskilt ärende. Social- och omsorgsförvaltningen planerar att under 2024 bygga på det övergripande vräkningsförebyggande arbetet.

Ärendets handlingar

- Motion – Nollvision mot vräkning av barnfamiljer (SOCN/2023:52)

Förvaltningens yttrande

Statistik över avhysningar

Tabell: Avhysningar i Katrineholm och nationellt (Källa: Kolada.se). Statistiken i Kolada är omräknad i värden per 100 000 invånare (även om kommuner har färre invånare) för att det ska kunna gå att jämföra mellan kommuner av olika storlek.

Avhysningar i Katrineholm, typ av indikator	2021	2022	2023	2023 (riket)
Verkställda vräkningar (avhysningar), antal per 100 000 inv	29	66	55	26
Verkställda vräkningar (avhysningar), faktiskt antal	10	23	19	9
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn per 100 000 inv	25,9	20,2	8,7	6,4
Verkställda vräkningar som berör barn, faktiskt antal barn	9	7	3	2

Statistiken kring verkställda avhysningar tyder på att det skedde en stor ökning runt 2021 – 2022 i Katrineholm. Antalet avhysningar har dock börjat minska igen, men ligger fortfarande på en högre nivå än riket i stort. Däremot har antalet avhysningar som berör barn för 2023 sjunkit tillbaka till en nivå som i stort sett motsvarar riket. Ytterligare jämförelser kan göras med till exempel Strängnäs, som 2023 hade liknande siffror för vräkningar (56 per 100 000 inv) men däremot högre andel av dessa som berörde barn än Katrineholm (21 per 100 000 inv). Jämför man med Eskilstuna så har de under de senaste åren haft en högre grad vräkningar per invånare (exempelvis 77 per 100 000 invånare under 2022), men även hög andel vräkningar som berör barn, särskilt under 2023 (46 per 100 000 inv). Gemensamt för statistiken är att det verkar vara förhållandevis stora svängningar och trender både uppåt och nedåt, när man tittar för olika kommuner under de senaste åren. En eller några få vräkningar av familjer där många barn ingår påverkar statistiken mycket, likaså om en kommun inte haft några avhysningar alls. Social- och omsorgsförvaltningen ser inte att det skulle röra sig om en långtgående ökande trend med avhysningar som rör barn i Katrineholm, men att området bör bevakas.

Rutiner och arbetssätt

Dåvarande socialförvaltningen har under denna period med svängningar i statistiken arbetat på enligt våra rutiner när det gäller vräkningar. Social- och omsorgsförvaltningen har ett särskilt ansvar för att motverka att barn blir avhysta från sin bostad. Därför jobbar vi mer intensivt i de ärenden där barn står inför en avhysning. När en underrättelse om avhysning inkommer till socialförvaltningen görs en aktualisering av ärendet, oavsett om familjen är aktuell eller ej. Om familjen är aktuell lämnas det till ansvarig handläggare. Om familjen inte är aktuell lämnas det till mottagningen. När en underrättelse om avhysning inkommer arbetar social- och omsorgsförvaltningen i första hand med att förebygga vräkningen genom till exempel att få till avbetalningsplaner med hyresvärden, erbjuda att socialförvaltningen betalar in hyran med familjens egna medel eller erbjuda familjen socialt kontrakt. I vissa särskilda situationer beviljas hyresskulden genom ekonomiskt bistånd. Socialförvaltningen har även kontakt med hyresvärdarna i varje ärende. Om det finns barn i familjen finns det en rutin att alltid kontakta enheten som hanterar orosanmälningar rörande barn. Finns telefonnummer till familjen ringer man upp dem, annars skickas det ett brev till familjen att de kan kontakta förvaltningen.

Om ingen från mottagningen eller socialsekreteraren fått kontakt med familjen innan avhysningsdatumet, är rutinen om det finns barn i familjen att en socialsekreterare inom ekonomiskt bistånd och socialsekreterare inom barn, unga och familj åker tillsammans för att möta upp kronofogden på avhysningsdatumet. Syftet med rutinen är att säkerställa att familjen har någonstans att ta vägen. Under de senaste åren har tidigare Socialförvaltningen inte behövt erbjuda någon familj akuta lösningar, men tidigare och i de fall det skulle bli aktuellt nu, erbjuds möblerade jourlägenheter. Social- och omsorgsförvaltningen har ingen särskild person som arbetar mot vräkningar av barnfamiljer men det finns en mottagning dit de alltid kan vända sig.

Initiativ kring övergripande vräkningsförebyggande arbete

Under 2023 såg förvaltningens mottagningsenhet inom försörjningsstöd en ökning av antalet nyinflyttade hushåll som sökte ekonomiskt bistånd i kommunen. Det ledde till initiativet att bjuda in kommunens många hyresvärdar till övergripande samverkan. Ett möte genomfördes i november 2023, där både ett antal hyresvärdar och representanter för olika områden inom förvaltningen deltog. Beslut togs då om att inrikta arbetet mot tre avgränsade mål, att ta fram enklare kontaktvägar mellan hyresvärdarna och social- och omsorgsförvaltningen, om möjligt skapa samtyckesblanketter för att i viss mån kunna förenkla informationsöverföring, samt att se över det vräkningsförebyggande arbetet. Inbjudan till nytt möte i juni 2024.

Regeringens utredning och lagförslaget

När det gäller utredningen kring "Uppsägning av hyresgäster som begått brott" har inte socialförvaltningen fördjupat sig i denna (och inte heller varit remissinstans), men vill ändå lämna några kommentarer. Vissa remissinstanser för utredningen, som nu lett fram till lagförslaget "Åtgärder för tryggare bostadsområden", har mycket riktigt framhållit risken att barn eller andra personer som tillhör hyresgästens hushåll förlorar sin bostad, trots att de själva inte har gjort sig skyldiga till något åsidosättande. Andra har ifrågasatt om förslagen är förenliga med bestämmelserna i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) och FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

I lagrådsremissen bemöter regeringen dessa synpunkter: "Barnets bästa ska vid denna bedömning, när olika intressen vägs mot varandra, väga tungt men är alltså inte ensamt utslagsgivande (se prop. 2017/18:186 s. 96). Det innebär att ett hyresavtal kan upphöra när hyresgästen allvarligt har åsidosatt sina förpliktelser enligt avtalet, utan att det står i strid med barnkonventionen. Det gäller redan i dag när hyresgästen gjort sig skyldig till ett allvarligt kontraktsbrott exempelvis genom att inte betala hyran eller störa sina grannar. [...] Utgångspunkten för regeringens förslag är att den enskilda hyresgästens besittningsskydd måste vägas mot övriga boendes och fastighetsägares intressen. Det kan inte accepteras att ett fåtal personer genom att begå brott skapar otrygghet i ett helt bostadsområde. Enligt regeringens mening behöver intresset av en trygg och säker boendemiljö hos det stora flertal som sköter sig få ett större genomslag i lagstiftningen. Utgångspunkten bör vara att

detta intresse väger tyngre än intresset av att få behålla sin bostad hos en enskild hyresgäst som genom sitt agerande skapar otrygghet för andra boende.”

Det återstår att se vad följderna blir av detta lagförslag. Socialförvaltningen ser att det finns fördelar med det förslag som ligger, till exempel utifrån stärkt hyresrättsligt skydd för hyresgäster som utsatts för våld av närstående att behålla lägenheten och överta hyreskontrakt. Förbättrade möjligheter för hyresvärdar att kontrollera hur lägenheter används och om utomstående inryms i lägenheten bör förhoppningsvis vara ett led i arbetet med välfärdsbrottslighet, samt socialförvaltningens förebyggande arbete kring kriminalitet vilket förväntas ingå som krav i den nya Socialtjänstlagen.

Lars Carlberg
Utredare

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Akten

Motion – Nollvision mot vräkning av barnfamiljer

Antalet vräkningar i Sverige minskade under 2022 men i Katrineholm var det tvärtom där antalet istället mer än fördubblats. (P4 Sörmland) Den här bilden bekräftas även av Katrineholms Kommunala bostadsbolag KFAB. (Katrineholms Kuriren 4/3 - 2023)

Kronofogden fick under 2022 in 41 ansökningar om vräkning i Katrineholm. 23 av dessa genomfördes. Sju barn berördes i samband med fjolårets vräkningar i Katrineholm. Inga barnfamiljer har dock vräkts i allmännyttan enligt KFAB. (Svar på fråga ställd på kommunstyrelsen 8/3 - 2023)

Vi ser att grupper som har haft det tufft ekonomiskt har fått det ännu tuffare men det har även tillkommit fler grupper som på grund av den ekonomiska utvecklingen i samhället har fått det ekonomiskt käre. Fler riskerar därmed att hamna i en situation med hot om vräkning.

En bidragande förklaring till att antalet vräkningar har minskat i övriga landet kan, enligt Kronofogden, vara att det vräkningsförebyggande arbetet har trappats upp. Därför behöver det förebyggande arbetet i Katrineholm stärkas. KFAB har ett samarbete med Socialförvaltningen sen många år tillbaka men den behöver stärkas och utvecklas. Likaså samarbetet med de privata hyresvärdarna. Vi saknar idag en uttalad ambition från politikens sida att arbeta för en nollvision mot vräkning av barnfamiljer.

Socialstyrelsen, Barnombudsmannen och Kronofogden menar att kommunerna ska arbeta med bland annat fasta rutiner, uppföljningar och förebyggande arbete med ekonomisk rådgivning för att förhindra att barnfamiljer vräks. Kronofogdemyndigheten har tagit fram ett metodstöd som visar hur man kan arbeta vräkningsförebyggande. I en nollvision kan man bland annat infoga dokumenterade rutiner, en handlingsplan, utse en särskild person eller funktion som hyresvärderna alltid kan kontakta samt metodstöd enligt kronofogdens / Socialstyrelsens modell.

Just nu pågår även utredningen "Uppsägning av hyresgäster som begått brott" som ska "se över den hyresrättsliga regleringen kring uppsägning av hyresavtal i fall där hyresgästen, eller någon som denne ansvarar för, begått brott i lägenheten eller i närområdet". Det betyder i praktiken att om förslaget går igenom så inför man en kollektivbestraffning där hela hushållet kan vräkas oavsett om övriga som bor där är oskyldiga. Det betyder att Sverige skulle överge en viktig rättsprincip där den enskilde döms var vad hen gjort, inte vad någon annan gjort. Utöver detta så strider förslaget mot barnkonventionen, som blev lag i Sverige 2020. I den står att varje barn har rätt till en skälig levnadsstandard, vilket inkluderar ett boende. Förslaget kommer att leda till att fler barnfamiljer kan komma att vräkas.

Mot bakgrund av detta är det viktigt att värna barnens rättigheter och skydda de mot vräkningar.

Vi yrkar att:

Kommunen inför en nollvision mot vräkning av barnfamiljer i enlighet med motions intentioner.

Det förebyggande arbetet mot vräkningar stärks och utvecklas i enlighet med motionens intentioner.

Tony Rosendahl (V)

Anita Johansson (V)

Thomas Selig (V)

Katrineholm 3/5 - 2023

Socialnämndens månadsrapport mars 2024

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden lägger månadsrapport för mars 2024 till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen har tagit fram en månadsrapport för mars 2024 för socialnämnden. Månadsrapporten innehåller verksamhetsredovisning, ekonomisk redovisning och personalredovisning.

Ärendets handlingar

- Socialnämndens månadsrapport mars 2024

Annukka Sjöberg
Verksamhetsutvecklare

Beslutet skickas till:

Akten

Månadsrapport

mars

Månadsrapport

Socialnämnden

Innehållsförteckning

- Verksamhetsredovisning.....3**
- Verksamhetsrapport 3
- Ekonomisk redovisning.....4**
- Driftredovisning 4
- Investeringsredovisning.....5
- Personalredovisning.....6**
- Arbetsmiljö 6
- Kompetensförsörjning 6
- Sjukfrånvaro 6

Verksamhetsredovisning

Verksamhetsrapport

Avdelningen Barn och unga

Under mars månad inkom det 297 orosanmälningar gällande barn och unga vilket är en ökning mot februari då det inkom 222 stycken. Tiden från att anmälan inkommit till att beslut tagits om att inleda eller inte inleda utredning var i snitt 8,6 dagar under mars vilket är ungefär som i februari då tiden var i snitt 8,2 dagar. 72 % av anmälningarna avslutades inom de lagstadgade 14 dagarna jämfört med i februari då 80 % avslutades i tid.

I mars avslutades 39 utredningar (15 ungdomsutredningar och 24 barnutredningar) vilket är en minskning mot februari då det avslutades 64 utredningar. 69 % av utredningarna avslutades inom lagstadgad tid (120 dagar) vilket är än förbättring mot februari då siffran var 52 %.

Antalet HVB-placeringar har minskat sedan 1 januari i år, 12 stycken jämfört med 16 vid årets början. Det är dock för tillfället ett högt inflöde av ärenden hos ungdomsutredarna vilket beräknas leda till en ökning av antalet placeringar de kommande månaderna.

På öppenvården barn, unga och familj har en föräldrastödsgrupp "Att vägleda sitt barn" avslutats där fem föräldrar gått minst tre av fyra gånger. Planering pågår för uppstart av fler föräldrastödsgrupper under våren såsom FÖS-grupp (Föräldraskap i Sverige), Cope tonår, samt en grupp Cope tonår för föräldrar med Somali som modersmål.

Avdelningen Vuxen

10 pågående placeringar på Vuxenstödsenheten vilket är 4 färre jämfört med föregående månad (skadligt bruk och beroende samt skyddsplaceringar).

27 nya aktualiseringar vilket är en minskning med 2 från februari.

Kollektivet HVB har haft 3 placerade under mars.

Klivet har haft 5 placerade under mars.

På enheten ekonomiskt bistånd öppnades 33 nya ärenden i mars, att jämföra med 43 i februari och 45 i januari, vilket tyder på att det ökade inflödet av nya ärenden har bromsats. Avslutade ärenden för mars var 31 stycken, 35 för februari och 42 för januari.

Ekonomisk redovisning

Driftredovisning

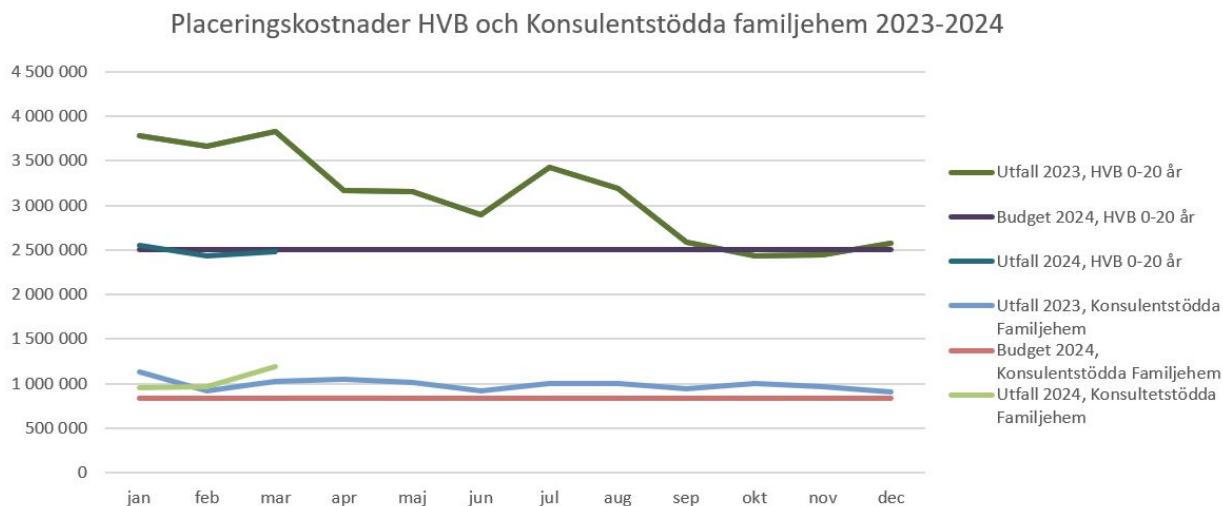
Utfall för perioden jan-mars avviker med - 5 000 tkr, vilket till stor del består av det budgeterade underskottet på -21 700 tkr. Intäkterna avviker positivt med 1 600 tkr bl a för att bidrag från Migrationsverket var försiktigt budgeterade och att bidrag beviljats för processledare i arbetet Nära vård. Kostnader för ekonomiskt bistånd visar en negativ budgetavvikelse på 1 900 tkr pga ökat antal ärenden. Köp av verksamhet, visar en negativ avvikelse på knappt 7 000 tkr. I den summan ingår det budgeterade underskottet som är på avdelningarna, ca -5 400 tkr. Personalkostnaderna visar en positiv avvikelse med 1 500 tkr. Det beror på vakanser och sjukskrivningar. Lokalkostnaderna har sjunkit då förvaltningen minskat ner antal lägenheter och visa en positiv avvikelse på 600 tkr.

Socialförvaltningen

I avdelningen Soc gemensamt ingår nämnd, förvaltningsgemensamt och Verksamhets- och ledningsstöd. Den positiva budgetavvikelsen består av att vi fått tillbaka 250 tkr från Eskilstuna kommun gällande Länsjouren 2023 samt att Verksamhets- och ledningsstöd har sjukskrivningar, vakant jurist och att vi fått bidrag gällande processledning.

Avdelningen Barn och unga

Avdelningen visar för perioden januari-mars en negativ budgetavvikelse på - 1 900 tkr. Flera av enheterna har en positiv budgetavvikelse pga. vakanser och sjukskrivningar. Dessa positiva budgetavvikelser bidrar till att det budgeterade underskottet som belastar Avdelningschefen (-3 000 tkr) till viss del täcks upp. Kostnaden för familjehem och konsulentstödda familjehem överstiger budgeten med ca -600 tkr. HVB-placeringar har för perioden positiv budgetavvikelse med 100 tkr.

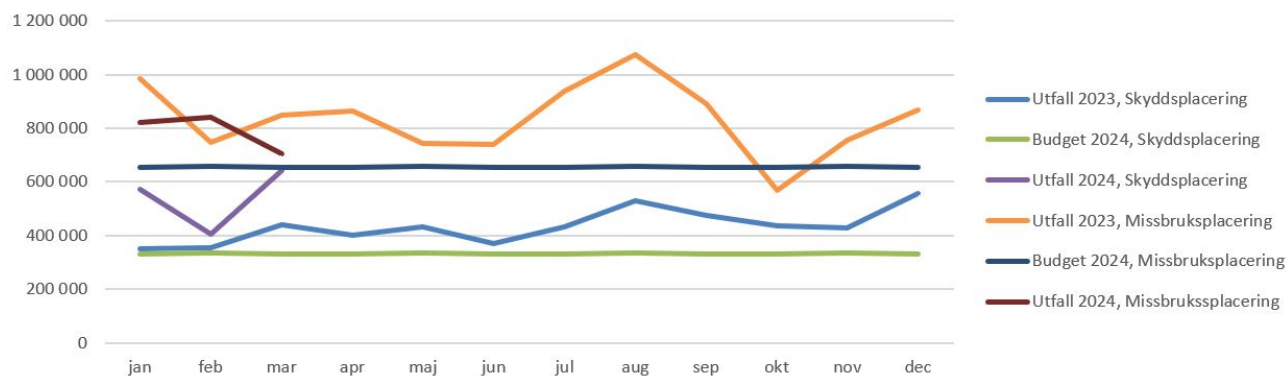
Avdelningen Vuxen

Den negativa avvikelsen på - 3 900 tkr för perioden januari-mars består till stor del (3 000 tkr) av det budgeterade underskottet som finns hos avdelningschefen. Utbetalt ekonomiskt bistånd har en negativ avvikelse på - 1 700 tkr men kompenseras till viss del av lägre personalkostnad än budget. Enheten för ekonomiskt bistånd har totalt en negativ avvikelse på - 1 200 tkr. Vuxenstöd har en negativ avvikelse på -800 tkr gällande placeringar men har ett visst överskott gällande personal-och lokalkostnader. Kollektivet och Klivet följer budget.

Ekonomiskt bistånd 2022-2024

Placeringskostnad Skydds- och Missbruksplaceringar

Investeringsredovisning

Socialförvaltningen har inte använt några investeringsmedel under perioden.

Personalredovisning

Arbetsmiljö

HR deltar vid ledningsgruppen i april och har utbildning om kränkande särbehandling.

Kompetensförsörjning

Strategi för kompetensförsörjning som utgår från SKR:s strategier presenterades av personalchef Ingrid Lindbom på ledningsgruppen under mars månad. Förvaltningen kommer under våren 2024 påbörja arbetet och HR ska bjudas in till att stödja förvaltningen i arbetet.

Sjukfrånvaro

Uppföljning av sjukfrånvaro sker med två månaders eftersläpning.

I januari månad var den totala sjukfrånvaron inom förvaltningen 5,3 procent. Sjukfrånvaron för tillsvidareanställda var 5,3 procent. Sjukfrånvaron har minskat sen föregående månad.

HR-konsult genomför enskilda samtal med varje enhetschef för att följa upp sjukfrånvaron för att göra insatser vid behov. Samtalen genomförs under mars och april månad.

HR deltar vid ledningsgruppen i april och har utbildning om kränkande särbehandling.

Datum
2024-04-09

Vår beteckning
SOCN/2024:58 - 1.2.7 -
Återkoppla till
förtroendevalda

Mottagare:
Socialnämnden

Vår handläggare
Matilda Johansson

Handläggare telefon
0150-570 18

Handläggare e-post
Matilda.Johansson2@katrineholm.se

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut - första kvartalet 2024

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner rapporten om ej verkställda gynnande biståndsbeslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) för första kvartalet 2024.
2. Till kommunfullmäktige anmäla gynnande biståndsbeslut enligt 4 kap. 1 § SoL som är äldre än tre månader.

Sammanfattning av ärendet

Enligt 16 kap. 6 h § socialtjänstlagen (SoL) ska socialnämnden lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska även rapportera alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts.

I rapporteringen ska nämnden ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Rapportering enligt denna paragraf ska ske en gång per kvartal.

För första kvartalet 2024 finns inga gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum.

Matilda Johansson
Utredare

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Revisorerna

Akten

Vår handläggare
Matilda Johansson

Handläggare telefon
0150-570 18

Mottagare:
Socialnämnden
Handläggare e-post
Matilda.Johansson2@katrineholm.se

Anmälan av delegationsbeslut

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut.

Sammanfattning av ärendet

Nedan redovisas beslut som har fattats med stöd av gällande delegation på socialnämndens vägnar:

SOCN Del/2024 § 3 - Förordnande av förvaltningschef för socialnämndens verksamhetsområde 30 april-6 maj 2024

Vår handläggare
Matilda Johansson

Handläggare telefon
0150-570 18

Mottagare:

Socialnämnden

Handläggare e-post
Matilda.Johansson2@katrineholm.se

Meddelanden

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden lägger meddelandena till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Utdrag ur socialnämndens diarium över handlingar för perioden 2024-03-14 – 2024-04-11:

Kommunfullmäktige

KF §64 Årsredovisning 2023, Katrineholms kommun (SOCN2024:252-253)

KF §67 Justering av budget 2024 utifrån förändrat PO-pålägg (SOCN2024:254)

KF §68 Antagande av tillkommande artiklar i CEMR-deklarationen (SOCN2024:255)

Kommunstyrelsen

KS §57 Nämndernas internkontroll 2023 (SOCN2024:251)

Personalutskottet

PU §9 Prioriteringar - Löneöversyn 2024 (SOCN2024:265)